

ДОСЛІДЖЕННЯ ФОРМОЗМІНИ МЕТАЛУ ПРИ КУВАННІ ПОКОВОК З ТИТАНОВОГО СПЛАВУ НА КУВАЛЬНОМУ ГІДРАВЛІЧНОМУ ПРЕСІ

Чухліб В. Л.¹, Дуванський О. М.¹, Біба М.В.²

¹Національний технічний університет

«Харківський політехнічний інститут», м. Харків

²Micas Simulation Ltd, Oxford, United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

Вступ. Розвиток сучасного машинобудування базується на використанні все більш нових технологій та матеріалів. Титанові сплави мають високі показники механічних властивостей, і відповідно, потребують спеціальних режимів деформації, а також мають досить високу ціну. З цього випливає, що розробка оптимальних режимів деформації при куванні поковок для отримання більш високої якості є актуальною проблемою.

Мета дослідження. Відомо, що титанові сплави потребують спеціальних режимів деформації для запобігання появи дефектів. Для цього розробляються спеціальні технологічні процеси кування, в яких особливу роль відіграють режими обтисків і кантувань. Тому в даній роботі було проведено дослідження напружено-деформованого стану поковки зі злитку титанового сплаву ВТ-20 при кування з метою розробки оптимальної технології отримання якісної кованої продукції.

Матеріал та результати роботи. Технологічний процес кування відбувається на ковальському гідравлічному пресі з номінальною силою 20 МН, якій використовується на ТОВ «Дніпропрес Сталь» (м. Дніпро) з титанового злитку від Науково-технічного комплексу "Інститут електрозварювання ім. Є.О. Патона" НАН України. ТОВ «ДніпропресСталь»- металургійний завод з виробництва поковок із нержавіючих, легованих, жаростійких сталей і сплавів від виплавки до готового виробу.

Для розрахунку і аналізу напружено-деформованого стану використовувалась програма QForm – програмний комплекс для моделювання та оптимізації процесів кування, розроблений фірмою «КванторФорм». Використання даної програми дозволяє більш ефективно розробляти технологічний процес кування, що забезпечує зниження кількості браку.

Безпосередній аналіз напружено-деформованого стану поковки проведений при використанні методу оцінки нерівномірності розподілу деформації, який розроблений Чухлібом В.Л.. За допомогою отриманих залежностей розподілу температури, напружень та величини деформації проведений аналіз напружено-деформованого стану поковки.

Висновки. Покращення якості поковок можливий за рахунок розробки та дослідження оптимальної технології кування, які складаються в отриманні мінімальної різниці розподілу деформації в перерізі поковки за розробленою схемою кування титанового сплаву ВТ-20. Покращення якості кування поковок зі сплаву ВТ-20 є актуальною та маловивченою проблемою на даний момент та потребує подальшого глибокого вивчення і аналізу.